

NHẤT ĐỊNH SẼ TRỞ LẠI NƯỚC NGA

Nếu có ai đó hỏi tôi rằng : “Nơi nào bạn muốn đến nhất?” thì tôi sẽ không do dự mà trả lời rằng : “Nước Nga”! Không biết từ bao giờ, đất nước xa xôi và rộng lớn đó lại có sức hấp dẫn lạ lùng với tôi đến vậy. Có lẽ những câu chuyện về những con người quả cảm, giàu lòng nhân ái trong “Thép đã tôi thế đấy” hay giai điệu mượt mà của bài hát “Chiều Matxcova” đã luôn thôi thúc tôi muốn được biết nhiều hơn về đất nước của Lev Tolstoi. Khi còn ngồi trên ghế trường phổ thông, tôi đã say sưa đọc những cuốn truyện Nga, nghe nhạc Nga và chép vào sổ tay bài thơ “Đợi anh về”.

Ấn tượng đầu tiên của tôi về nước Nga

không phải là sự khó chịu khi phải chờ ở sân bay gần hai giờ đồng hồ làm thủ tục hải quan, mà là con đường lớn từ sân bay Domodedovo về trung tâm thành phố với những cánh rừng bạch dương trải dài bên đường. Trong đầu tôi cứ văng vẳng câu thơ “Đường bạch dương sương trắng, nắng tràn” của nhà thơ Tố Hữu và cố hình dung không biết rừng bạch dương vào mùa đông tuyết trắng sẽ đẹp thế nào! Đang từ Hà Nội với biển người giữa các ngã đường kẹt xe trong khói bụi, tự dung như thấy mình lạc vào một thế giới khác, mệnh mang và yên tĩnh lạ thường. Các thành viên trong đoàn bỗng trở nên tư lự, theo đuổi những suy nghĩ của riêng mình. Những người đã từng sống và

học tập nhiều năm tại đây thì hồi tưởng lại những kỷ niệm cũ, còn những người lần đầu đặt chân đến đất nước này thì dường như vẫn chưa tin mình đã có mặt ở Matxcova!

Ánh nắng le lói từ rất sớm một sáng tháng năm rọi lên cả thành phố với rất nhiều nhà cao tầng. Từ trên tầng cao của khách sạn nhìn thành phố dưới ánh ban mai, tôi thầm nghĩ “cũng không có gì đặc sắc lắm!”. Những khối nhà cao tầng như những bao diêm xếp cạnh nhau, cao thấp nhấp nhô không có gì độc đáo, mới lạ. Có thể dễ dàng nhận ra những tòa nhà mà dáng dấp kiến trúc của nó hiện diện không fit ở Hà Nội từ cách đây nửa thế kỷ. Những tòa tháp hiện đại

bằng kính hay những khu tài chính sầm uất như kiểu La Defense ở Paris thì hầu như vắng bóng. Ngày đầu tiên đoàn chúng tôi ở Matxcova lại đứng vào Chủ nhật nên có một ngày đi thăm thành phố. Những địa danh quen thuộc như Quảng trường Đỏ, Điện Kremlin, Lăng Lê-nin, Nhà thờ Chính thống giáo Vasily với những tháp tròn hình củ hành nhiều màu sắc... tất cả đều hiển hiện trước mắt. Khó có thể diễn tả được cảm xúc khi đứng trước một quần thể kiến trúc đồ sộ với rất nhiều mô típ đến như vậy. Cảm giác ban đầu về một thành phố của những bao diêm bồng tan biến, nhường chỗ cho sự ngưỡng mộ đối với những người đã xây nên những công trình vĩ đại. Bên cạnh Quảng trường Đỏ vẫn còn nguyên tấm pano rất lớn kỷ niệm 65 năm ngày chiến thắng Phát xít. Đứng giữa quảng trường vẫn nghe như vọng lại tiếng đoàn quân duyệt binh mừng ngày đất nước được giải phóng

khỏi ách phát-xít, tiếng hàng triệu linh hồn ngã xuống trong một cuộc chiến tàn khốc để đổi lấy tự do cho đất nước.

Có lẽ một nơi du khách không thể bỏ qua là những ga tàu điện ngầm ở Matxcova. Những đường đi xuống sâu hun hút, người người vội vã xếp hàng trên những cầu thang cuốn, những toa tàu cũ đã 75 năm tuổi, tiếng ồn gấp nhiều lần bình thường của những đoàn tàu chạy... tất cả bỗng trở nên chẳng đáng kể gì khi bước vào những nhà ga giống như những cung điện. Mỗi nhà ga có một đặc trưng riêng được trang trí bằng gốm sứ, thạch cao, đá cẩm thạch... Những nhà ga được bố trí thành hình tròn làm cho người ta có cảm giác không có điểm kết thúc. Không biết những con người đang hối hả, vội vã lên những đoàn tàu kia có lúc nào chợt dừng lại để ngắm nhìn những công trình đầy tính nghệ thuật, để thấy lòng lắng lại và yêu thêm nước Nga!

Nơi ấn tượng với tôi hơn cả chính là Đại học Quốc gia Matxcova mang tên Lômônôxốp, nơi đào tạo nhiều nhà khoa học hàng đầu của Việt Nam mà người ta hay gọi bằng cái tên thân mật là MGU. Tọa lạc trên đồi Lê-nin, giữa khu trường rộng hàng trăm hecta là cả một tòa nhà bề thế, uy nghiêm. Thành lập từ năm 1775, trong nhiều thập kỷ, tháp ngà học thuật này là niềm tự hào, là "điện mạo quốc gia" của nước Nga với 5 giải Nobel và 4 giải thưởng Fields. Ngay cả những năm tháng xảy ra nhiều biến cố và sự chuyển mình của nước Nga trong cơ chế thị trường đã ảnh hưởng không nhỏ tới toàn hệ thống giáo dục đại học thì vị trí của Đại học MGU vẫn không thay đổi trên các bảng xếp hạng uy tín của thế giới. Tiếp đoàn công tác chúng tôi trong tòa nhà chính, lãnh đạo MGU tự hào giới thiệu về một trong mười chiếc máy tính mạnh nhất thế giới do các nhà khoa học MGU thiết kế hay diện tích sử dụng của MGU sẽ tăng gấp đôi trong hai năm tới với một loạt các tòa nhà đang trong quá trình xây dựng và hoàn thiện. Các lĩnh vực khoa học cơ bản vẫn là thế mạnh hàng đầu của MGU và đại học này tiếp tục theo đuổi mục tiêu chất lượng và trình độ cao trong đào tạo và nghiên cứu. Quyển tự chủ cao của MGU được khẳng định trong sắc lệnh của Tổng thống Nga dành cho hai Đại học Quốc gia Matxcova và Saint Petersburg là nền tảng vững chắc cho MGU tiếp tục khẳng định được uy tín và chất lượng đỉnh cao của mình.

Cuộc hành trình của chúng tôi tiếp tục đến thành phố Saint Petersburg, nơi được coi là Paris của nước Nga. Đón

chúng tôi là chị Nina, Phó Chủ nhiệm Khoa Phương Đông, Đại học Quốc gia Saint Petersburg. Đã có nhiều năm học tiếng Việt và gắn bó với Việt Nam nên chị Nina nói chuyện với chúng tôi bằng tiếng Việt một cách dễ dàng, thoải mái. Chúng tôi không ngạc nhiên khi gặp không ít người bạn Nga nói tiếng Việt tại Đại học Quốc gia Saint Petersburg. Một số nhà ngôn ngữ học nổi tiếng của Việt Nam như Giáo sư Nguyễn Tài Cẩn đã được đào tạo tại đây. Khoa Phương Đông là một trong các Khoa phát triển mạnh nhất của Đại học Quốc gia Saint Petersburg. Cũng tại đây đã ra đời Viện Nghiên cứu Việt Nam mang tên Hồ Chí Minh với rất nhiều ý nghĩa, đánh dấu một bước phát triển mới trong quan hệ Việt - Nga. Cho đến khi được chứng kiến những tình cảm mà người Nga dành cho Chủ tịch Hồ Chí Minh khi khánh thành bức tượng của Người trong sân vườn trường vào đúng ngày 19 tháng 5 và nghe các sinh viên Nga đọc "Nhật ký trong tù" bằng tiếng Việt, người ta không thể nghi ngờ về mối quan hệ Việt - Nga trường tồn cùng năm tháng. Khác hẳn với Matxcova, Saint Petersburg

có những tòa nhà mang kiến trúc Tây Âu, những góc phố nhỏ, những hàng cây ven bờ nước tạo cho người ta tưởng đang ở Paris. Càng đi vào trong càng thấy thành phố quá rộng lớn và được quy hoạch rất tốt từ hàng thế kỷ trước. Sự hiện diện của những tòa nhà mà mặt tiền của nó chiếm hết hàng dãy phố, những cây cầu lớn bắc ngang sông Neva, bức tượng Pierre Đại để cưỡi ngựa hướng ra biển lớn, Cung điện mùa Đông với hàng trăm phòng trưng bày rất nhiều tranh ảnh, hiện vật quý từ thời hoàng kim của phong kiến Nga... tất cả làm cho du khách mãi miết xem mà quên rằng đã gần đến nửa đêm. Những ngày giữa tháng 5, đã gần đến thời điểm "đêm trắng" ở Saint Petersburg khi mà ngày kéo dài gần 24 tiếng. Một trong những địa danh mà mỗi khi đến thành phố này người ta không thể không đến là Cung điện mùa hè. Những bức tượng dát vàng, những đài phun nước, những vườn cây được cắt tỉa, chăm sóc kỹ càng, những con đường rộng trải sỏi giữa những hàng cây cổ thụ làm cho người ta có cảm giác đang lọt vào một lâu đài cổ tích. Có lẽ phần đông du

khách khi rời Saint Petersburg đều có cảm giác tiếc nuối vì còn có quá nhiều thứ để xem, có quá nhiều nơi để đến và nhớ một không gian rộng lớn rất Âu và cũng rất Nga.

Một tuần là khoảng thời gian quá ngắn ngủi để biết về một đất nước rộng lớn như nước Nga. Một tuần hối hả với lịch làm việc dày đặc, di chuyển giữa các địa điểm bằng máy bay, tàu cao tốc, tàu điện ngầm, xe taxi làm cho thời gian như ngắn lại. Ngồi trên máy bay trở về Hà Nội, một suy nghĩ chợt đến trong đầu: "Nhất định tôi sẽ trở lại nước Nga"!

NGUYỄN ANH THU